

Duitse privékliniek vraagt fortuin voor nutteloze stamceltherapie

Duitse privékliniek vraagt fortuin voor nutteloze stamceltherapie. Ze beweren al meer dan duizend zwaar zieke patiënten uit de hele wereld te hebben behandeld met stamcellen, maar ‘studies zijn voor later’. Ja, ook al een dertigtal patiënten uit België had er bijna 8.000 euro voor over, zegt de patiëntverantwoordelijke van de Duitse privékliniek X-cell-Center in Keulen. Oplichterij, klinkt het unisono bij Vlaamse experts. Misbruik van de wanhoop van patiënten, klinkt het. ‘Wij vinden dat wij patiënten kansen bieden die de medische wetenschap hen nog ontzegt’, aldus Rinze Vermeij, patiëntverantwoordelijke voor België. Of ze al gehoord had van een goede stamceltherapie in Keulen, polste een West-Vlaamse neuroloog enkele maanden geleden bij professor Catherine Verfaillie, hoofd van het Stamcelinstituut van de KU Leuven. “Eén van zijn patiënten met parkinson had op internet gelezen dat ze hem in Keulen konden genezen bij het X-cell-Center. De arts vroeg mij om advies.” Echt lang hoefde Verfaillie niet na te denken na een analyse van de website van X-cell-Center: dit waren charlatans die misbruik maakten van hopeloze patiënten. “Die patiënt zou een nutteloze, dure trip maken. Niemand van het medische team van het centrum is een stamcelexpert en de voorgestelde behandelingen halen mijns inziens helemaal niets uit. Dit is weer een voorbeeld van een commerciële instelling die veel geld vraagt voor een totaal onbewezen therapie.” Het X-cell-Center heeft erg veel medische hoop in de aanbieding: stamceltherapie voor parkinson en beroertes maar evengoed voor ouderdomsblindheid en alzheimer. Zelfs erectiestoornissen zijn volgens de Duitse privékliniek te behandelen met volwassen ‘stamcellen’ uit het beenmerg van de patiënt. De prijs van de behandeling schommelt stevast rond de 8.000 euro. “We hebben al 1.250 patiënten in totaal behandeld, ook uit België”, zegt Rinze Vermeij, patiëntverantwoordelijke voor België en Nederland. “Maar voor studieresultaten zult u nog even geduld moeten hebben. We hebben net een arts in dienst genomen om gegevens te verzamelen van behandelde patiënten.” En hoe stellen hun patiënten het? “Bij 60 procent van de door ons behandelde alzheimerpatiënten zien we een merkbaar resultaat. In Oekraïne en China behalen ze ook al goede resultaten met stamceltherapie hoor”, klinkt het zonder de minste ironie. Echte opvolging van hun toestand na de ingreep is er nochtans niet, moet Rheijne toegeven. “Dat moet hun eigen arts doen, die kent hen het best. Wij geven wel informatie mee, maar heel wat patiënten komen ook tegen het advies van hun geneesheer in.” Je reinste onzin. Rheijne begrijpt naar eigen zeggen de ‘weerstand’ niet van artsen in België. “Behandelingen met stamcellen zijn al twintig jaar oud hoor. Leukemie wordt ook al jaren behandeld met stamcellen. Alleen noemde men het tot nu beenmergtransplantaties.” Volgens Vermeij is stamceltherapie in wezen ook erg eenvoudig. Je reinste onzin, reageert Verfaillie. Het X-cell-center surft niet alleen mee op de stamcelhype, maar maakt ook handig gebruik van de verwarring die bij leken makkelijk te zaaien valt over een containerbegrip als stamcellen. Er wordt veel verwacht van de flexibele cellen die zich in theorie nog tot allerlei celtypes kunnen ontwikkelen, maar de ene stamcel is de andere niet. En experimentele therapieën vergen niet alleen een grondige voorbereiding en controle van de stamcellen in het labo tot ze de juiste kenmerken hebben, maar ook jarenlange gecontroleerde studies en de nodige expertise om risico’s uit te sluiten. Iets wat in de Duitse privékliniek duidelijk ontbreekt, aldus Verfaillie. “Als je zoals zij doen gewoon beenmergcellen neemt, ze invriest en vervolgens weer inspuist, kun je niet verwachten dat zulke cellen zich ontwikkelen tot pakweg hooggespecialiseerde hersencellen om parkinson te genezen.” De slaagkansen van de aangeboden behandeling schat ze dan ook bijzonder laag in, zelfs nihil. “Voor een ernstige spierziekte als ALS zie ik in de verste verte niet hoe zulke beenmergcellen ook maar iets zouden kunnen helpen. Alzheimer zal hiermee evenmin genezen worden, diabetes van type II al helemaal niet. Parkinson zeker niet en ouderdomsblindheid ook niet.” Ook Alzheimerexperte Christine Van Broeckhoven en professor neurologie Peter De Deyn van de Universiteit Antwerpen beamen dat er geen formeel goedgekeurde celtherapie is voor alzheimer. Volgens Van Broeckhoven is de Duitse aanpak “ethisch totaal onverantwoord”. Googlehits Onverantwoord? “Helemaal niet”, vindt Vermeij. “Wij zijn eerlijk tegen onze patiënten. In ons contract met hen zeggen wij ook dat de behandeling nog niet als bewezen wordt beschouwd, dat wij een privé-instelling zijn en dat het bij een deel patiënten niet werkt. Een behandeling die met zekerheid werkt, vind je toch nergens? Veel patiënten die door de medische wereld zijn opgegeven, kunnen wel bij ons terecht. Zij zijn zeer blij dat ze bij ons niet hoeven te wachten.” X-cell-center werkt niet met wetenschappelijk gefundeerde studies, het werkt via reclame op internet. Wie stamceltherapie en parkinson intikt op Google, komt bij de vierde hit al bij de Duitse privékliniek uit. Idem voor alzheimer, voor erectiestoornissen is het zelfs de eerste website die je tegenkomt. “De meeste patiënten komen bij ons terecht via internet”, zegt Vermeij. “Via zoekcriteria werkt dat heel goed. In Nederland en Duitsland adverteren we ook regelmatig in de kranten.” Een aanpak die het centrum geen windeieren lijkt te leggen. “We zijn in 2007 gestart in Keulen en sinds kort hebben we ook een afdeling in Düsseldorf”, aldus Vermeij. Het centrum heeft dan ook patiëntverantwoordelijken voor verschillende hoeken van de wereld, van Canada, Ierland, Turkije, Italië en Spanje tot de Verenigde Staten. Perfect legaal. Tot spijt van wie het benijdt: X-cell-center opereert perfect legaal. “In België en Nederland kregen we geen vergunning van de overheid, in Duitsland wel.” Legaal tot nader order tenminste, zegt professor Gesine Kögler, stamcelexperte van de Universiteit van Düsseldorf. “Ze maken handig gebruik van een hiaat in onze wetgeving die stelt dat de arts zelf mag beslissen hoe hij zijn patiënt behandelt. Maar er is veel discussie over. Mogelijk wijzigt dat van de zomer.” En wat als er iets misloopt? “Goede vraag”, reageert Kögler cynisch. “Ik ga ervan uit dat ze zich indekken en hun patiënten een contract laten tekenen dat ze op de hoogte zijn van eventuele risico’s en ermee akkoord gaan.” Of de West-Vlaamse patiënt in kwestie ook gegaan is, weet Verfaillie niet. “Ik krijg regelmatig mails van wanhopige patiënten. Als ik zeg dat ik denk dat zo iets niet uithaalt, antwoorden ze regelmatig: “Als u het niet echt zeker weet, probeer ik het toch.” Zij klampen zich vast aan elk sprankeltje hoop. Als je nog twee jaar te leven hebt, is dat misschien ook nog niet zo vreemd. En dan lijkt 8.000 euro misschien zelfs de moeite waard.” (Nathalie Carpentier)

